

NORD-BORNHOLMS UGEBLAD



Udgaaet i et Antal af 1600 Eksempl. og forsendes gennem Postvæsenet til alle Hjem i Allinge-Søndvig, Ølsker, Rutsker, Rø og Klemesker

Udgivet af et Interessentskab. Ansvarshavende: Otto Gornitzka. Telefon 74. Trykt i Allinge Bogtrykkeri.

Nr. 371

Fredag den 22. Oktober 1920

9de Aarg.

"Nord-Bornholms Ugeblad"

trykkes i et Antal af mindst 1600 Eksempl. og forsendes gennem Postvæsenet i Allinge, Søndervig, Ølsker, Rutsker, Rø og Klemesker

"Nord-Bornholms Ugeblad"

har den største Udbredelse i Nordre Herred bliver læst i ethvert Hjem og egner sig derfor bedst til Avertiering.

"Nord-Bornholms Ugeblad"

oplyser gerne Bekendtgørelser af enhver Art saasom Køb, Salg, Foreningsmeddelelser, Efter- eller Aflysninger, Auktioner etc.

"Nord-Bornholms Ugeblad"

udgaaet hver Fredag, kan bestilles paa alle Postkontorer samt paa Bladets Kontor og koster 1 Kr. halvaarlig.

Et Stjernesked.

Vesterhorisonten sminkes af de lyse Nætters Rester. Men, som fjerne Byer vælger frem med Rudelys og Lygter, ud af Himmelhavet falder Stjerner deres Ildkrystaller, flimrende, med skære Farver, og igennem Natten falder, ilende imod det fjerne, nu et Stjernesked, der lyser som et Aeroplans Lanterne. Men den lyse Bue standser. Brat jeg føler Dødens Gysen. Dybt betaget, ræd jeg sandser. Mine Myretanker svimle for de store Fødselsveer paa de endeløse Himle.

Knud Wiinstedt.

Havets Skatte.

— 0 —

Man har i de sidste Aar med mere eller mindre Held rundt om paa Havene været beskæftiget med at have de under Verdenskrigen torpederede eller minesprængte Skibe.

Den Tanke „at fravriste Havet dets Rov“ er saa gammel som Søfarten selv, men først i Slutningen af forrige Aarhundrede forlod man de lyriske Fraser paa dette Omraade og søgte efter praktiske Midler til at realisere Ideen.

Det var i 1702 ved Begyndelsen af den spanske Arvefølgekrig, at en spansk Flaade paa Vejen hjem fra Amerika med Udbytte fra Guldminerne i Peru til Hs. Maj. Kong Philippe V. fandt Ruten til Cadix spærret af den engelsk-hollandske Flaade og derfor søgte ind i Bugten ved Vigo. Fjendene forfulgte den, og den spanske Admiral foretrak saa at sprænge Skibene i Luften fremfor at lade dem falde i Fjendens Hænder. Efter Opfindelsen af Dykkerhjelmen dannedes der i Paris et Aktieselskab, der vilde prøve paa at fiske denne Skat paa mange Hundrede Millioner op af Vigo-Bugten.

Tanken laa nær, da ædle Metallurjer ikke angribes i nærværende Grad af Vand, og Kong Philipps Formue herfor maatte anses for velbevaret. Men alle Forsøg var forgæves. Man fandt Skibenes Vrag, men Sølv- og Guldskistene var gaaet i Stykker og deres Indhold af Bølgene spredt over hele Havbunden og overgroet af Dybhavsvegetationen. Paa samme Maade gik det med

Projektet om at fiske fransk Admiral Bruveys Skibe, som blev skudt i Sænk af Nelson i 1789, op af Bugten ved Abukirk. Foruden flere Hundrede af Bronceanononer haabede man at faa Fingrene i mange andre Værdigenstande og Brugsgenstande. Ja, man har endogsaa haft Planer om langs Grækenlands Kyster at søge Vragene af Antikens Skibe, som ifølge Sagnet skal være gaaet under med store Skatte.

Alle disse Planer er dog Legeværk mod den Opgave, man staar overfor efter Verdenskrigen. Det drejer sig ikke saa meget om Ladningerne. Selvom de Allerede naturligvis har transporteret mange værdifulde Ting over Havene, saa har de torpederede og minesprængte Skibe dog først og fremmest haft „Ilefordærlige Varer“ ombord, Sukker, Kød og Krudt. Efter et Ophold paa blot en Maaned paa Havbunden er alt den Slags værdiløst. Men det er Skibene selv og deres Tilbehør, der har Værdi: Skroget, Maskinerne, Rigningen, hele Skibets „Udstyr“ kan bevare sin Værdi forholdsvis længe efter Skibbrudet, særligt naar Skibene synker paa dybt Vand, idet Bølgevirkingen paa større Dybder er ganske svag, mens Skibe, som er sunket paa Revler eller nær Land, „hugger“ sig selv i Stykker i Brændingen. Man kan godt redde Skibe, som er sunket nær Land, efter 6, 7, 8 Maaneders Forløb — (Bjergningsarbejdet kan kun udføres i Aarets bildere Maaned) — og selv om saadanne Skibe kan være slemt nok medtagne, har det dog ofte kunnet betale sig at reparere dem, idet Reparation alligevel er et hurtigere Arbejde end Bygningen af et helt nyt Skib. Naar det gaar saadan med de Skibe, som synker paa lavt Vand, kan man tænke sig til at Bjergningen af Skibe, der ligger velbevarede paa dybt Vand, kan blive en endnu mere rentabel Forretning, selvom Skibene har ligget flere Aar paa Havbunden. Der kommer imidlertid det Moment til, at Bjergningsarbejdet paa store Dybder naturligvis er baade vanskeligere og dyrere. Imidlertid har Krigens skabt en saadan Hausse i Fragter og samtidig i Skibsbygningsmateriale, at det kan betale sig udmærket at reparere et Vrag fremfor at bygge et nyt Skib.

Hvormeget eller hvorlidt der kan reddes af de enkelte torpederede Skibe, afhænger naturligvis af alle mulige Biomstændigheder ved Skibet og Skibbrudet. I alle Tilfælde — hyadenten man vil fiske hele Skibet op eller kun enkelte Genstande — bruger man Dykkerne, som ved Hjælp af deres vandtætte Dykkerhjelme og Dykkerdragter er i Stand at gaa ned paa Havbunden og ind i Skibet. De første Dykkerhjelme fik tilført Luft gennem lange Slangor oppe fra Bjergningsdampere, men den moderne Dykker har sit „Luftudviklingsapparat“ paa sig og er veludstyret i „Panser og Pla-

de“ til Forsvar mod Hajer og ikke mindst til Hjælp mod Vandets vældige Tryk. Dybere, end 40—50 Meter kan dog ingen Dykkere gaa ned, idet ingen er i Stand til at taale mere end 5 à 6 Atmosfæres Tryk.

Det er dog sjældent, at man sætter et helt Bjergningsarbejde i Gang blot for at fiske enkelte Sager op fra forliste Skibe. I Reglen søger man at løfte hele Skibet paa een Gang, idet man prøver at faa Vraget til et flyde igen. Den Fremgangsmaade, man benytter for at naa saa vidt, afhænger i hvert enkelt Tilfælde af Vragets Beskaffenhed, Havets Dybde og Havbundens Art.

Der er Tilfælde, hvor Bjergningen af et Skib kan gennemføres meget hurtigt: det er, hvor det drejer sig om sunkne Undervandsbaade. Man har særlige Dok-Kraner til dette Arbejde, de løfter ganske simpelt Undervandsbaaden med Hjælp af Jernkæder, der gøres fast i Baadens „Dæk.“ Men rent bortset fra, at Metoden kun kan bruges paa indtil 40 Meters Dybde, kan Kranerne kun bære smaa Baade med et maksimalt Displacement af 7—800 Tons.

Almindeligvis hruger man da ogsaa helt andre Metoder: man lader Dykkere gaa ned til Vraget, de borer (eller „suger“ med Hjælp af Slangor) en Mængde smaa Tunneler i Havbunden og fører gennem disse Tunneler Lænker og Staaletrosser omkring Vraget. Disse Kæder fastgøres atter til Pontoner, der lægger sig paa begge Sider af Vraget, og Kæderne strammes saa meget som muligt. Naar Pontonerne tømmeres for Vand, stiger de og løfter derved Vraget, der hænger mellem dem. Man sejler saa med Pontonerne ind mod Land, til Vraget atter „støtter“ paa Havbunden, strammer paa ny Kæderne, tømmer Pontonerne, løfter Vraget og sejler igen osv. — til man enten kan faa Skaden udbedret, saa at Vraget kan flyde, eller faa det slæbt i Dok, — Denne Metode anvendes hvor det drejer sig om middelstore Skibe, der er strandet paa lavt Vand, ikke allfor langt fra Havnen.

Men der gives naturligvis talrige andre Metoder: man kan i visse Tilfælde lade Dykkeren udbedre den værste Skade nede paa Havbunden og derefter pumpe Vandet ud af Skibet. Somme Tider kan det endda betale sig at bygge et helt „Bassin“ omkring Skibet, tømme Bassinet, reparere Skibet — og slaa Bassinet i Stykker. Det indstrømmede Vand løfter saa det reparerede Skib. — Alle disse Metoder lyder meget lignende, men de kræver ofte i Praksis en enestaaende Omtanke og Udholdenhed hos Bjergningsmandskabet og dets Officerer.

En mere moderne Metode bestaar deri, at man efter at have „lappet“ Vraget anvender komprimeret Luft efter Dykkerklokkens Princip og det samme System, som man bruger ved undersøiske Tunneler — kom-

primeret Luft, der føres ned i Vraget gennem bøjelige Rør, der fastskrues i Huller i Vragets Sider. — Den komprimerede Luft „forjager“ saa Vandet i Vraget, og Vandets udvendige Tryk mod Vragets Sider løfter saa det tomme Vrag. Hovedvanskeligheden ved denne Metode er den, at Skibsskroget kæntrer saa let, naar det er halvt tomt for Vand og halvt fyldt med komprimeret Luft — men Tekniken er allerede saa udviklet, at Ingeniørerne ikke blot kan beregne Trykket aldeles exakt, men endogsaa ved deres Dispositioner kan tvinge Skroget i Ligevægt igen, naar det kæntrer.

Det er altsaa praktisk muligt at „bjerge“ en stor Mængde af de tabte Handelsskibe. Ganske vist kan alle de her nævnte Metoder kun anvendes paa foreholdsvis smaa Dybder, men det er værd at lægge Mærke til, at det kun er et Mindretal af Skibe, som i disse fire lange Krigsaar er sunket paa store Dybder. Der er først og fremmest alle de minesprængte Skibe. Da faste Miner kun kan udlægges paa Dybder, hvor Dykkere kan gaa ned, følger det af sig selv, at de allerfleste minesprængte Skibe er sunkne paa saadanne Dybder. Drivminerne har kun krævet forholdsvis faa Ofre. Ogsaa de fleste Torpederinger har fundet Sted paa forholdsvis ringe Dybder, idet Undervandsbaadene i Reglen ikke har søgt deres Bytte ude paa store Havvidder, hvor Byttet saa let kunde forandre Rute — men ved Indløbene til Havnene.

Og skulde end en Del Skibe foreløbig blive liggende derude paa de store Dybder, saa er der dog ikke den fjerneste Grund til at antage, at Mennesket, der har fundet Udveje for at grave sig 3000 Fod ned i Jorden og have sig andre Tusinder af Fod op i Luften, skulde have sagt det sidste Ord med de sølle halvtreds — 50 — Meter under Havets Overflade. Selvfølgelig vil det en Dag lykkes os at bevæge os lige saa frit paa Havbunden som i et andet besværligt Terræn. Det bliver en bevæget Dag, naar vi finder Titanic og Lusitania.

Efter Solnedgang.

Højt og flammet Attenkæret staar gyldenrødt om Granerne sig hvælvende. Gennem Skyggen mig imøde slaar svagt en Klokketone blødt og skælvende.

Bag ved Skoven svinder Spir og Tag bort i Skumring for mit Blik det stirrende; derfra kom du, fjerne Klokkeslag, velbekendte, taaresvangre, dirrende.

Alt, jeg vandt mig, har jeg tabt og spildt selvforskyldt, som lidet det mig lignede. Nævn mit Navn derovre, nævn det mildt, klare Klokke, milde og velsignede. Thor Lange.

Er det Paalæget der stjæler Pengene af Lommen?

— 0 —

Læge Hindede skriver i „Berl. Tid.“:

— Man hører ofte følgende Bemærkninger: „Naar jeg faar Paalæg paa, kan jeg slet ikke smage, om jeg spiser Natursmør eller Margarine.“ Ja, man lægger virkelig Paalæg paa, væsentlig for at dække Margarinemagen. For disse skal jeg opstille følgende Regnestykke: En almindelig Skive Rugbrød vejer f. Eks. 40 gr. Det giver 25 Skiver pr. kg, eller godt 1 Øre pr. Rundtenom. Beregnes hertil 5 gr Smør eller Margarine, bliver Prisen herfor henholdsvis 4 og 1,6 Øre. 1/2 Skive Rugbrød med Smør koster altsaa 2,5 Øre, med Margarine 1,3 Øre. Herefter bliver det dobbelt saa dyrt at spise Smør-Brød som Margarine-Brød. Rullepølse koster for Tiden 6 Kr. pr. Pd., naar den købes i afskaarne Skiver. For 60 Øre faas 5 Skiver a 10 gr, det bliver 12 Øre pr. Skive. Et Stykke Margarinebrød med Rullepølse koster altsaa 13,3 Øre, det vil sige, at det bliver 5 Gange (eller rettere 4 Gange, naar Rullepølsens Næringsværdi medregnes) for dyrt at dække Margarinemagen med Rullepølse. Nu er for adskillige et Slykke bart Smørbrød med Natursmør en saa stor Nydelse, at de ikke vil dække Smørsmagen med Paalæg. Det er dog en betænkelig Sag at tvinge disse Mennesker til gennem Smørforbud paa dette Punkt at leve 4 Gange saa dyrt.

For dem, der bruger Paalæg af Hensyn til Næringsværdi, turde det muligt være paa sin Plads at oplyse om, at efter den ny Ernæringsvidenskab er Rugbrød (eller Sigtebrød) med Smør et fuldkomment Næringsmiddel, som man kan leve alene ved, om det skal være, hvorimod man sandsynligvis vilde dø, hvis man forsøgte i længere Tid at leve alene ved Franskbrød og Smør.

Et andet Regnestykke: A spiser om Morgenen 2 Rundstykker, der vejer 40 gr. og koster 20 Øre. Hertil bruges 5 gr. Margarine, Pris 1,6 Øre. B spiser en Skive „Landbrød“ af Vægt 40 gr., Pris 2,5 Øre. Hertil bruges 5 gr Smør, Pris 4 Øre, ialt 7,5 Øre. Prisen er 1/3, Næringsværdien den samme, men Sigtebrødet har den Fordel at være rigere paa Vitaminer. Smagen, ja derom kan disputeres. Jeg foretrækker Sigtebrød med Smør. Det maa bemærkes, at der er meget stor Forskel paa de forskellige Slags Sigtebrød. Jeg har før ikke kunnet lide Sigtebrød, men visse Slags „Landbrød“, som smager udmærket.

I det hele taget er nu alt Franskbrød saa urimeligt dyrt, at den bedste Anvendelse man kan gøre af sine Franskbrødmærker er at bruge dem til Optænding. Det er Synd at forære dem bort, derved forleder man sine gode Venner til Ødselhed.

Nu maa man ikke misforstaa mig og tro, at jeg vil raade Folk i Almindelighed til i disse Tider at ombytte Margarine med Smør. Det er kun, hvis denne Ombytning kan føre til Mindreforbrug af Kød, Æg og Franskbrød og større Forbrug af andre billigere sundere Produkter, at Ombytning maa tilraades. Vel er Smør dyrt, det giver kun 10 Kalorier for en Ære, men Oksekød giver 2,5 og Æg kun 2 Kalorier for Æren. Der kunde være Mening i at indføre Smørrationering, men der var endnu langt større Mening i at indføre en meget streng Rationering af Kød og Æg. Æg er nu i en Pris, der gør det ganske meningsløst at spise dem, fordi der, bortset fra Smagen, vanskeligt kan anføres en eneste fornuftig Grund for at spise Æg — ikke da, naar man har Mælk, som skal koste 3 Kr. pr. Liter, før den bliver lige saa dyr som Æg. Men her støder man mod en Mur af Overtro. Hvor trænges der ikke i disse Tider til Oplysning? Men her er den Vanskelighed, at Ernæringslæren i de sidste 10 a 20 Aar har været i en saa rivende Udvikling, at kun Specialister kan følge med. Det meste af, hvad der staa i Bøgerne, er ganske forældet, og kan gøre mere Skade end Gavn.

Serenade ved Høst.

Se, det flyger med Løv over
 Marker og Veje
 og Skoven er klædt i en
 guldgylden Dragt,
 de brogede Asters sig yndefuldt
 neje,
 over Egnen har Taagen sig
 skælvende lagt.
 Bag de flossede Skyer er Maanen
 at skue,
 saa sølsomme Skygger komme
 og gaa, —
 se, Ravnene sværmer mod
 Nathimlens Bue
 over Blade og stubbel,
 dugglimtende Straa.
 Men min Elskte, lad visne, lad fare
 og svinde,
 hvem mindes vel Blomsten, der
 visned i Gaar;
 bag Muldjordens Dække vil evigt
 vi finde
 et Løfte om en ny og forjættende
 Vaar.
 Erik Plauggmann.

Strænge Straffe.

I vor humane Tidsalder, hvor den legemlige Afstraffelse helt er afskaffet her i Danmark, hvor Lovovertrædere — ja selv de værste Forbrydere — kun for kortere eller længere Tid holdes alsondrede i Anstalter, der i Hygiejne og Komfort staa fuldt paa Højde med, ja ofte overgaa, hvad man er vant til og har Raad til i de fleste borgerlige Hjem, hvor der endnu er Folk, der beklager de „stakkels Fanger“ og udvirker „Benaadninger“ ved enhver Lejlighed, da vil det sikkert virke overraskende paa mange af vore Læsere at høre, hvor barbarisk man straffede i gamle Dage.
 Tamp blev uddelt for et godt Ord, saaledes kostede det (se Lind: Nyboder og dets Historie) 150 Slag Tamp at sælge sin gamle Uniform og 81 Slag Tamp at sælge sin Kostportion — og for at vænne Ungdommen til Tampen fra Barnsben af, kunde Drengen i den gamle Underofficerskole godt faa et halvt Hundrede Slag Ris for en mindre Forseelse. Under nogle Optøjer i Begyndelsen af det attende Aarhundrede blev det uden videre bestemt, at nogle af de anholdte Matroser uden Dom skulde arbejde i Jern paa Livstid, og i en Resolution af 6. Ju-

ni 1713 fastslaas det, at for Fremtiden vilde slige Fyre blive hængt uden Naadel Nogle Aar senere, da der var Mukkeri blandt Holmens Folk, fordi der blev paalagt dem saa meget Ekstraarbejde, at de ikke kunde passe deres private Erhverv, der gav dem et højst nødvendigt Tilskud til Gagen, blev det under Trommelslag meddelt Befolkningen, at de, der gjorde nogen Indsigelse mod at arbejde i Fritiden, vilde blive straffet med Arbejde i Bremerholm Jærni, og at de, der slet ikke vilde bøje sig, paa Stedet vilde blive hængt.

Gaar man saa langt tilbage som til Kristian den 4des Love, finder man saa barbariske Straffe som Straf-fen til at drage sin Kniv mod sin Staldbroder, hvilket straffedes med, at Angriberens Haand blev naglet til Masten, hvorefter han selv skulde rive den løs. En anden Straf bestod i, at Delinkventen skulde springe ned fra Raanen: den idømtes den Mand, der laante Penge paa sine Vaaben. — I Kristian den 3dies Tid blev den Matros, der uden Tilladelse betraadte Skansen, Officerernes Opholdssted, køhalel.

Kristian den 5. og Frederik den 5te var — i hvert Fald paa Papiret — om muligt endnu strængere end deres Forgængere. Efter Kristian den 5tes danske Lov gælder for den, der har bespottet Gud, at „hannem skal Tungen afskæres, dernæst hans Hoved afslaas, og tilligemed Tungen sættes paa Stage“. At der i bine Tider var stor Straf for Maje-stætsforbrydelse, er indlysende. — „Hvo som laster Kongen eller Dronningen til Beskæmmelse, have forbrudt Ære, Liv og Gods, den højre Haand af hannem levende afhugges, Kroppen parteres og lægges paa Stejle og Hjul, og Hovedet med Haanden sættes paa en Stage“.

Det vrilledes i den Tids Lovbøger med strænge Straffebestemmelser. En sølle Selvmordskandidat, der ikke havde fuldkommet sit blodige Forsæt, skulde arbejde i Jern for Livstid, En utrolig haard Skæbne ventede i gamle Dage de stakkels Fyre, der som Gældsfangere maatte arbejde ved Skubkarren (saakaldte Skubkarregaster). De arbejdede som Trækdyr, lænkede til Skubkarren, ved Udgravninger o. lign., og trods deres strænge Arbejde bestod Ernæringen kun i — Vand og Brød; — Og for at blive Skubkarregast behøvede en Matros blot at mangle Penge til at betale en Bøde eller lign.!

Var Straffene end haarde og mange var der dog nok dem, der glædede sig for hver Dom, der faldt, nemlig Bødlerne, som derved fik sig en Fortjeneste. I Begyndelsen af det 17. Aarh. fik Bødlen f. Eks. for at brænde en Forbryder 4 Rdl., men kun 2 Rdl. for at hænge eller hals-hugge ham, og for at pine ham vankede der kun beskedne 2 Mark. Der var i hin Tid mere Brug for Bødlen eller „Profossen“, som han kaldtes, end der er nu. Alene ved Flaaden var der saaledes, da den i 1710 stak i Søen, ansat 41 Bødler.

Men allerede det næste Aarhundrede fremviser betydligt mildere Straffe — eller var det blot Undtagelser? Der fortælles saaledes, at da der 1808 udbrød Soldaterrevolte mellem de spanske Hjælpetropper, som Napoleon havde sendt Danmark til Hjælp mod Englænderne, og nogle af de afvæbnede Spaniere stadig voldte Bevogningsmandskabet Besværigheder, nøjedes man med at skære Knapperne af deres Bukser, og stansede derved Mytteriet.

Selve Frederik den 6te skal have givet den vagthavende Officer den gode Idé!

Bøn.

Briste, briste, blaanende Drømme!
 Tiderne rinder, Stunden er omme.
 Dæmrende Dage, der dør, og Nælters
 evige Tavshed vil komme, komme.

Tag mig i Favn, du evige Tavshed,
 signede Mørke, skænk mig de dunkle
 Drømme, der brister,
 naar Morgenens Straaler
 af Natten finkle.

Slet mig, o Nat,
 og skænk mig din Naade,
 skænk mig Ophøjelsens isnende
 Fjernhed!

Løft mig og bær mig
 bort over Rummet,
 sluk mine Øjnes evige Vaanden,
 løs mig Fotferdelsens evige Gaadel!

Slet mig, o Nat, og skænk mig
 din Naadel!
 Evige, nænsomme Nat.
 Kai M. Woel.

Sparetolden.

Et splinternyt Eventyr,
 frit efter H. C. Andersen i Klodshans.
 —o—

Nu skal I høre! Naar I har hørt Slutningen, vide I mere end I nu vide, for det var en skrækkelig Trold, det var en Sparetrold! Uh, han var rigtignok fæl! Han gik med Lapper paa Tøjet og med skæve Hæle, og sagde selv, at det just var kønt — og saa var det kønt!

Engang kom han til et Land, som I jo nok ved, hvad hedder! Jeg skal ordentlig lære dem, sagde han, og saa trolde han sig om til en norsk Professor i Statskouomi, for det saa' saa troværdig ud.

Bevar os vel, hvor han fik Folk til at blive forbavsede! Han fortalte dem, at hvis de kun brugte, hver især, tre Slykker Sukker om Dagen, vilde de paa et Aar tjene saa meget, at de kunde brølægge en hel Gade med Guldslykker, ja, et lille Stræde med. Og hvis de ikke hældte Fløde i deres Kaffe bare et halvt Aar, vilde hver Familie faa Raad til at købe sig en Ko. Oh, det var mageløst!

Han lærte dem ogsaa at skære Fyrstikkerne i to Deele, og det paa langs! Og gaa i Teatret eller Biografen, maatte de nu slet ikke. Det var Luksus. Oh, hvor de stakkels Skuespillere og Digtere blev bedrøvede, de maatte gaa paa Gaderne og sælge Postkort, der forestillede dem selv, men det var jo altid noget! Og saa blev det forbudt. Hør nu bare! Da Trolden havde været i Landet en Maaned, var alt saa sørgeligt, saa sørgeligt...

Skrædderne sad paa deres Borde og græd, for Folk gik med vendt Toj, og de vendte det selv. Det var just det fiine ved det. Skoma-gerne vreed deres Hænder, for ingen vilde mere købe Støvler. — Og alle Boutikker stod tomme, ja, Opvarterne paa Cafeerne havde intet andet at gøre, end pille sig i Næsen — men det havde de nu altid gjort! Og Qvinderne fik ingen nye Hatte — det var ganske forskrækkeligt.

— Ja, nu kommer snart Penge-ne! sagte Trolden, som jo alle troede var en Professor. Fy, hvor han grinede, for han var en rigtig ond Trold!

Saa sparede Folk endnu mere. Hille den, hvor de sparede! 32 Fabrikker standsede, 57 Kjøbmænd — og det af de store — gik Fallit, ja, en heel Gade i Hovedstaden lukkede alle sine Boutikker. Og Oldermændene for alle Laugene gik med sort Flor om Hattene. Bilerne fik Lov at staa i Garagerne, og der faldt Støv paa dem. Alt paa sin rette Plads!
 — Huh — fare hen! skreg Vinden,

den loer isnende kold gjenem de triste og mørke Gader, hvor Folk gik, blaa om Næserne; for lægge i Kakkellovnen hjemme nænnede de ikke. Der skulde rigtignok spares, og sparet blev der, ogsaa paa Belysningen.

Men en Aften gik der en lillebitte Dreng paa Gaden sammen med sin Fader — oh, det var saadan et dejligt Barn, saa sød og uartig, at han jo nok blev til noget — og saa standsede han lige udenfor en mørk Boutik og sagde rigtig højt:

— Fa'r, har vi ikke sparet os fatlige?

— Hør, hvad det uskyldige Barn siger, sagde de, som stod nærmest. Der er vist noget om det!
 Ja, som en Løbeild gik det over hele Byen.

Fattige! klang det i de lukkede Boutikker. Fattige! sukkede det i de forladte Fabrikker. Fattige! pøb Rotterne i de tomme Pakhuse. — Naa da — saa var det forbi med at spare! Fabrikkerne Hjul snurre-snurrede igen rundt, der kom igen Kjøbere i Boutikkerne og Sukker i Kaffen og Folk i Teatret — og Folk blev saa fornøjede, ligesom før — og Penge kom der igen. Det var ganske mærkværdigt.

Men da Byens Folk kom hen til Hotellet for at slæbe Sparetolden i Kaschotten — for nu vidste de, han var en Trold — vips! saa var han væk! Han var taget med Luftpost til et andet Land, hvor han skulde lave nye Ulykker. —
 Og hvis denne Historie er Løgn, saa kan den godt blive sand.

Til et Digt.

Du, som jeg selv har skabt,
 hvor har du haaned mig! —
 Det var dengang vi gik
 hen ad den hvide Vej,
 dengang hun gik mig nær,
 og jeg i svimmel Lyst
 bøjede min frække Haand
 om hendes unge Bryst.
 Just som jeg følte sødt,
 hvor hendes Bryst var rigt,
 knitred det af Papir. —
 Det var mit eget Digt! —
 Du, der blev skabt i Haab,
 Du, der blev til i Tro,
 laa som en fræk Rival
 ved hendes Bryst og lo!

Aa, jeg misunder dig,
 frække, der kom saa nær
 til hendes Legems Pragt,
 som jeg saa hedt har kæret.
 Ved hendes hvide Bryst
 svimmel af Fryd du laa,
 — svimmel af Fryd, som jeg
 aldrig fik Lov at naa.

Hvad har du gjort, at du
 naaed saa høj en Gunst?
 — Smiget i gamle Ord,
 leilet med Versets Kunst,
 kort i banale Vers,
 rimet saa knapt og napt —
 Flovere Vaas end dig
 har jeg vist aldrig skabt.

Men hvor min bedste Kunst
 aldrig har fundet ind,
 og hvor jeg aldrig selv
 hvidet min hede Kind,
 laa du og lo mig ud,
 daarlige Elskovsdigt,
 du, der blev skabt i Tvivl,
 du, der blev til af Pligt.

Chr. Stub Jørgensen.

Fra Uge til Uge

Sølvbryllup
 Paa Mandag den 25. Oktober kan Murer Hermansen og Hustru fejre deres Sølvbryllup.

Allinge Biografteater
 har et Program paa Søndag, der nok skal trække fuldt Hus. Det er den amerikanske Film: „Naar Mænd elsker.“

Blomsterstativer
 havestatter — fra 2 Kr. pr. Stk.
 Billeder indrammes.
 Carl Andersen, Tein.

Møbler.
 Vi anbefaler os hermed til de ærede By- og Landboere med Møbelarbejde — saavel hele Værelser som enkelte Dele. Reparationer og Oppolering udføres, alt til rimelige Priser.
 Sommer & Carlsen.
 Væsksted i Jørgen P. Koføeds Ejdd.
 Allinge.

Fine Mellem Grove Valsede **Byggryn**
Kløver-Byggryn
 i halv og hel kg Pakker.
OTA-Havregryn
 i halv og hel kg Pakker.
 Amerikanske Havregryn i løs Vægt billigt.
 J. B. Larsen.

En 14-16-aars Karl
 til at passe Kreaturer, kan straks faa Plads hos
 Hans Ipsen,
 Thomasløkke pr. Allinge

Tak
 for Opmærksomheden ved min Konfirmation.
 Alfrida Haagensen,
 Holmsminde.

Anchiovis
 i løs Vægt er hjemkommet.
 J. B. Larsen.

Danseskolen
 paa Hotel „Allinge“ begynder Mandag den 1. November.
 Børn 4—6, Voksne 8—10.
 Agnes Jensen.

Ildtændere,
 ogsaa med Harpax, faas hos
 J. B. Larsen.

Spar Penge.
 Kom med Deres gamle brugte Kostetræ og lad nye Børster ibinde. Nye Koste og Skrubber havest til billige Priser.
 Karl Jøspersen,
 Tein.

Sæs til Salg
 paa Piløgaard i Rø.

 **4 Ugers Grise**
 er til Salg paa
 Store Lærkegaard.

Trækul
 faas hos
 J. B. Larsen.

Allinge Biograf.
 Søndag d. 24. ds. Kl. 7 og 8 1/2.
Naar Mænd elsker
 Smukt amerikansk Skuespil i 5 Akter. — En Film om Selskabslivets mange Fristelser i de store Byer, og om en Mand's faste Karakter overfor en Kvinde, som søger at lokke ham paa Aftveje.



Alle Slags Værktøj

og Redskaber anbefales.
Glas, Porcelæn og hele Køkkenudstyr
til billigste Priser.

Allinge Kolonial & Produktforretning

Darup prima Staldbøre

af den rigtige Størrelse - er paa Lager.
Nordlandets Handelshus.

Ima Kul og Kokes

anbefales fra
Allinge Kolonial & Produktforretning

Prima Brødkorn, Hvede og Rug,

men det maa være tørre og velrensede Varer — købes til herværende
Statslager. Sække til Leveringen kan faas.

Nordlandets Handelshus.

Vor bekendte ægteblaa Cheviot

er atter hjemkommet og sælges saa længe
Lager haves til den gamle Pris 20 Kr. m.

Nordlandets Handelshus.

**Stærke og rummelige Kornsekke.
Stærke drejlsvævede Kodækken.
Halmpresse garn, Sækkebaand,**

sælges — og Priserne er lave i
Nordlandets Handelshus.

Køb Deres Klædevarer

hos os. Vi har det største Lager af engelske og danske Stoffer til rimelige Priser. Vi kan levere Dem en ægteblaa Cheviots-habit skræddersyet efter Maal for kun 140 Kr. — Habiter leveres syet paa faa Dage.

Nordlandets Handelshus.

En Ladning
Norre-Sundby Gødningskalk

blød og letopløselig, ventes i Løbet af Oktober Maaned. Bestillinger til Ekspedition pr. Bane eller fra Skib, saa længe der losses, udbedes snarest. Vi sælger forholdsvis billigt.

Nordlandets Handelshus.

Vi køber gerne et Parti af hver Sort
2-radet Byg, 6-radet Byg, Blandsæd
og betaler højeste Pris for vægtige og velhøstede Varer.
Nordlandets Handelshus.

Melodist-Mængden
afholder **Gudstjeneste** hver
Søndag Kl. 4 i Missionshuset
Betesda.

En stor belgisk
Hoppeplag,
som gaar godt i Tøjet, er til Salg
eller Bytte med en god Arbejdshest
paa
Pellegaard i Rutsker.

15-16-aars Dreng
og Pige kan faa Plads 1ste No-
vember paa Lindholmgaard i Rø.
Emil Riis.

St. Helena Mandel
Buddingpulver Vanille
Rom
Appelsin
Prinsesse
Chokolade
er absolut det bedste.
Crempulver til Sauce.
Bedste Røgepulver.
Citron, Mandel, Vanille-Essens
Vanilin i Tabletter.
Vanillesukker
Kremortar. Renset Potaske
anbefales.

J. B. Larsen.

Gulv-Fernis

altid den bedste.
Gulv-Lak. Maler-Fernis.
Malerfarver
i alle Kulører
udrøres efter Bestilling.
Tube farve i alle Kulører.
J. B. Larsen.

Skomager.

Undertegnede anbefaler sig fra
Dags Dato med alt til Skomager-
arbejde henhørende.
F. Svendsen,
Bøgeskoven, Rø.

Krystalsæbe Nr. 1

**Soda,
Blegsoda,
Ludpulver,
Blegvand**
anbefales fra

**Allinge Kolonial- og
Produktforretning.**

Kogearter.

Leikogende gule Ærter.
Nye Flækærter.
Brune Bønner.
Billigste Dagspriser.
J. B. Larsen.

**Hummerfarve, Berna iseesens
Parmasanost.**
J. B. Larsen.

Til Flyttedagen
anbefales
Komoder, Kufferter og Klædeskabe.
Alt solidt og til rimelige Priser.
Snedker H. Chr. Dam,
Allinge.

**Mangler De et
Regulatoruhr,**
Salonuhr, Bornholmeruhr, Vækkeur,
Lommeuhr eller Uhrkæder, Uhrarm-
baand, Brosche eller lignende, faar
De det altid billigst med yderst ku-
lant Garanti hos
Urmager Rich. Nielsen,
Klemensker.

Vildænder, Agerhøns og Harer
købes og betales med højeste Pris.
J. B. Larsen.

Al Linnedsyning udføres.
Undervisning i engelsk, Fransk og
Venetiansk Broderi tilbydes.
Fru Johansen,
Jernbanehotellet, Sandvig.

En Karl
16—18 Aar — kan faa Plads til 1.
November paa
Dalbygaard i Rø.

En ædruelig Karl
søges til 1ste November.
Slagter Hansen,
Allinge.

2 Kælvkvier 
er til Salg.
Slagter Hansen,
Allinge.

En ung Pige
og en ung **Karl** kan til 1ste No-
vember faa Plads paa
Knarregaard i Rutsker

Abrikoser,

**Blommer,
Rosiner,
Æbler** i Skiver, borede.
Alt i prima Varer og til billige
Priser fra

Allinge
Kolonial- & Produktforretning

Ægte Bihonning
anbefales i halve og kvart kg Glas
til Maksimalpris.
J. B. Larsen.

**Byggryn,
Havregryn,
Kartoffelmel,
Mannagryn,
Majsflager,
Ris, Rismel,
Sagomel**

Ærter, hele og flækkede.
Prima Varer, billige Priser hos

**Allinge Kolonial-
og Produktforretning.**

Allinge Bryggeri.
Det meddeles de ærede Kunder,
at ved Køb af Øl paa Træer følger
Træet ikke med i Købet, men er et
Laan, med Forudsætning af hurtigst
Returnering. Det er utilladeligt at
bruge Træerne til Hjemmebryg, Fo-
derbaljer, Vaskebaljer, Huggeblokke,
eventuelt Brænde. Alle Oplysnin-
ger angaaende ulovlig Brug af Træ-
erne modtages gerne.
G. Salmon.

**Hvedeklid,
Rugklid,
Coldings Foder-
blanding.**
**Soyaskraa,
Glutenfoder.**
**Majs,
Majsskraa,
Knækmajs.**
Havre.

Prima Varer. — Billige Priser.
**Allinge Kolonial- og
Produktforretning.**

Al Jagt
er paa det strengeste forbudt paa
nedennævntes Jorder.
Janus Lund, Alfred Pedersen,
Hans Holm, P. Pedersen,
Alfred Mortensen, Jens Jensen,
Chr. Hansen, M. P. Ipsen,
Chr. Hammer, Jul, Hammer og
Herman Funch.
Den jagtberettigede.

Husk!

naar De bestiller Deres **Klæd-
ninger** i min Skrædderforretning,
faar De de bedste Varer til de bil-
ligste Priser.
Klædninger efter Maal fra 125 Kr.
Spadersdragter og Frak-
ker syes.

**J. Johansens
Skrædderforretning.**
Telefon Allinge 137.

Ny Klipfisk

fin hvid prima Kvalitet.
Ny Ietsaltet Klipfisk
prima Kvalitet 80 Øre halv kilo.
Fiskesennop i Pakker.
Hel brun Sennop.
J. B. Larsen.

Overretssagfører
Bojesen Koføed, Rønne
St. Mortensgade 17.
Inkassations, Dokumentskrivning m. m.
Træffes i **Hasle** Onsdag Formd.

En Læredreng

eller Forbuntder og en Elev til Ben-
klæder antages straks.
J. Johansens Skrædderforretning.
Telefon Allinge 137.

Samme Sted kan en ung Pige
straks faa Plads.

Prima
Klipfisk

billigst hos
**Allinge Kolonial-
& Produktforretning.**

Barbermaskiner

Egte Gilletteblade
Barberknive, Strygeremme
Barberpensler
Barbersæbe
Haarklippemaskiner
Skægklippemaskiner
Lommeknive
Linnedsakse, Broderisakse
Tandbørster, Kamme
Klædebørster
Haarbørster, Møbelbørster
Skobørster
anbefales til billige Priser.

J. B. Larsen.

Skal De købe en brugt eller
Ny Cykle?

Dæk, Slanger eller andre Cykledele,
Cyklelygter, Carbid, Lommelamper,
Elementer, Barbermaskiner eller Gi-
lette Barberblade, faar De det uhe-
tinget billigt hos

Rich. Nielsen,
Klemensker.

Et Parti
nye Tønder,

tjenlige til Saltekar og Vaskebaljer,
kan købes ved Henvendelse paa
Kæmnerkontoret.

En god Jagthund

er til Salg hos
Alfred Haagensen,
Holmsminde, Rø.
Jagten aflyses samme Sted.

CLOËTTA'S



Fineste dansk Fabrikat
i 1/2 Kg Pakker.

Til Foraaret 1921

modtager vi Bestillinger af
18 pCt. **Superfosfat**, 20 eller 37 pCt. **Kalisalt**.
Norges-Salpeter, Chili-Salpeter.
Ved at forudbestille sikrer man sig den laveste Pris
for garanterede Varer.
Nordlandets Handelshus.

Gode danske Hvedeklid.

Prima nymalet **Svineskraa**.
Alle **Foderkager**, hele og knuste, er paa Lager,
og vi sælger billigt.
Nordlandets Handelshus.

3 nye Fraugde Plove

— 2 Størrelser — med store Skær,
sælges meget billigt i
Nordlandets Handelshus.

Aktieselskabet

A. M. Hirschprung & Sønners

prima **Cigarer** tørre

sælges i

Nordlandets Handelshus

Et stort Stykke

ekstra svært og varmt KLÆDE er hjemkommet. Egner sig
fortrinligt til Dreng-Stortrøjer og Frakker. Sælges for 14 Kr. m.
Nordlandets Handelshus.

Hos os kan købes

alle Slags Brædder og Planker,
alle Længder og alle Bredder,
som passer til enhver Anvendelse. Priserne er meget rimelige i
Nordlandets Handelshus.

Roegrebe, Kartoffelgrebe,

Gravegrebe, Kartoffelkurve, Halmkurve, Træskovle,
Raspeplader til Roeraspere, Roeskærere.

Alle Slags Redskaber sælges i

Nordlandets Handelshus.



Erindringsliste.

Toldkammer 8-12 Form., 2-5 Efterm.
Kammerkontoret 10-11 og 2-4.
Borgmesterkontoret 2-4 Eftm.
Laane- & Diskontobanken 2-4 Eftm.
Sparekassen 10-12 og 2-4.
Branddirektøren do.
Stempelfilial i Sparekassen. 10-12, 2-4
Dampskibsexpeditionen, aaben ved Ski-
benes Ankomst og Afgang Tirsdag
og Fredag Efterm., Mandag og
Torsdag Form.
Sognepræsten Tirsdag og Fredag 6-7.
Distriktslægen 8-9 og 2-3.
Postkontoret: Søgndage 9-12 og 2-6
Søndag 9-10.
Telegrafstationen 8 Morgen til 9 Aften.
Søndag 9-10.
Statsanstalten for Livsforsikring ved Chr.
Olsen, Messen. Kontortid 1-4 Em
Folkebogsamlingen paa Raadhuset:
Fredag 7-8,
Jernbanest. er aaben for Gods 8-12, 2-7
Hjælpekassen: Formd., Bagerm. P. Holm
Kasserer H. P. Kofoed. Kontortid hver
Fredag fra 5-7.

Ordet er frit!

Vi gør vore mange Læsere i By og
paa Land opmærksom paa, at enhver kan
faa optaget Artikler og Indlæg om Emner
af almen Interesse i „Nord-Bornholms
Ugeblad“.
Betingelsen er kun, at det skræve er
holdt i en sømmelig Form og indenfor
rimelige Grænser, samt at Indsendere — til
Underretning for Redaktionen — opgiver
Navn og Adresse. Ligeledes modtager
Redaktionen gerne Meddelelser om saa-
danne Ting og Forhold, som egner sig
til Behandling i Bladets Spalter.
Dette gælder baade Byen og Landet,
og det er en Selvfølge, at Redaktionen
altid vil iagttage den strengeste Diskre-
tion med Hensyn til sine Kilder.

Skæreriet og Maskinsnedkeriet

anbefales.
L. Fihl, Klemensker.
Telefon n. 13.

Rønne-Allinge Jernbanes Køreplan.

Søgndage.

Rønne-Sandvig		
Fra Rønne	745	600
- Nyker	808	623
- Klemensker	828	643
- Rø	848	703
- Tein	906	721
- Allinge	919	734
- Sandvig	925	740

Sandvig-Rønne

Fra Sandvig	1125	810
- Allinge	1136	821
- Tein	1149	834
- Rø	1207	852
- Klemensker	1230	915
- Nyker	1245	930
- Rønne	110	950

Søn- og Helligdage.

Rønne-Sandvig			
Fra Rønne	845	1235	750
- Nyker	903	1253	808
- Klemensker	919	109	822
- Rø	935	125	839
- Tein	949	139	854
- Allinge	959	149	904
- Sandvig	1005	155	910

Sandvig-Rønne

Fra Sandvig	1035	6—	935
- Allinge	1043	608	943
- Tein	1052	617	952
- Rø	1107	632	1007
- Klemensker	1125	650	1025
- Nyker	1136	701	1036
- Rønne	1155	720	1055

Udebliver Bladet

beder vi Læsere henvende sig paa
Postkontoret, og Fejlen vil hurtigt
blive rettet. I modsat Fald maa De
henvende Dem til Bladets Kontor,
og vi skal da sørge for, at De faar
det tilsendt.

Søger De en Pige, en Karl
eller en Dreng, eller mang-
ler De en Svend eller Lær-
ling en Fodermester eller an-
den Medhjælp, bør De snarest aver-
tere i Nord-Bornholms Ugeblad
der hver Fredag bringes direkte ind
c. 1700 Hjem og læses af saa godt
som hvert eneste Tyende. En An-
nonce her i Bladet vil derfor saa
godt som altid bringe et tilfreds-
stillende Resultat.

Vi har det største Lager af færdige Klædninger!

Fine Buchskindsklædninger 80 Kr.
Melerede Kamgarns 100 -
Ægte blaa Serges 175 -
Konfirmationsklædninger 75 -

Nordlandets Handelshus.

Bornholms Margarinfabriks VEGETABIL MARGARINE

er anerkendt som den bedste.

Faas hos alle Handlende.

Ekstra prima Maskinolie, Motorolie, Dampcylinderolie, Drivremme, alle Demensioner

Smørekander, Rømmefedt, Harpiks, Rømsamlere
bedst og billigst hos

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Bornholms Spare- & Laanekasses

Afdeling i Allinge

Kontortid: 10-12 og 2-4.

Modtager Indskud paa alm. Sparekassetilkaar til en Rente
af 4 pCt. p. a., paa Folio til 2 pCt. p. a.

Kjøletøjer og Flojl

Alle Kulører i prima Kvalitet.

Besætningsartikler i største Udvalg.

Magasin du Nord's Udsalg i Allinge.

Kallelust, Allinge,

leverer fra nu af alle Slags

Frugttræer, Frugtbuske, Allétræer,

Sirbuske, Roser og Stauder.

Stedsegroenne Træer.

Nyanlæg af Haver.

Tegning og Overslag udføres.

Laur. M. Kofoed,

Telefon Sandvig 6 og 47.

Vil De avertere

billigt og i et Blad, som læses i alle
Hjem paa Nordlandet, da ringer De
op til Nordbornholms Ugeblads Kon-
tor, Telefon Allinge 74.